

УДК 633.11:631.527

Холод С. М., наук. співроб. інтродукційно-карантинного розсадника

Устимівська дослідна станція рослинництва Інституту рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН України

e-mail: udsr@ukr.net

ГЕОГРАФІЧНО ВІДДАЛЕНІ ЗРАЗКИ ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ РОЗСАДНИКА SBP-RN ЯК ВИХІДНИЙ МАТЕРІАЛ ДЛЯ СЕЛЕКЦІЇ

Інтродукції сортів з інших еколого-географічних зон вимагає перевірки їх як на загальну адаптивність, так і на популяційну комплексність вступати в симбіотичні відносини з іншими культурними рослинами із патогенною мікрофлорою. Метою досліджень було надати інформацію про результати вивчення інтродукованих зразків м'якої озимої пшениці в Устимівському інтродукційно-карантинному розсаднику (Полтавська обл.) та виявити цінні ознаки у матеріалу, в умовах південної частини Лісостепу України.

Вихідним матеріалом досліджень слугували еколого-географічні віддалені сорти, лінії та гібридні форми м'якої озимої пшениці із міжнародного розсадника SBP-RN, що надійшов із Турецької філії CIMMYT. У складі розсадника 120 зразків озимої пшениці з 9 країн, що беруть участь у цих випробуваннях (Туреччина, Казахстан, Румунія, Мексика, США, Росія, Україна та ін.) Матеріал висівали на полі інтродукційно-карантинного розсадника (по сім рядків у двократній повторності), попередник – чорний пар.

У результаті первинного вивчення нового інтродукованого матеріалу озимої м'якої пшениці виділено зразки з високим та оптимальним рівнем прояву ознак: високою врожайністю > 650 г/м² (у сорту-стандарту Смуглянка 625 г/м²): IU067680, IU067694, IU067688, IU067667 (TUR), IU067744, IU067680, IU067763, IU067760, IU067766, IU067758, IU067759, IU067753 (USA) та ін.; великою довжиною колоса (> 10,0 см), підвищеною

озерненістю (>55,0 шт.), великою масою зерна з колосу (понад 2,5 г), продуктивністю рослини (>5,0 г з рослини) та стійкістю до борошнистої роси, септоріозу, бурої листової іржі (на рівні 7–9 балів) – IU067668, IU067670, IU067671, IU067673, IU067680 (TUR), IU067707 (MEX); великою довжиною колоса (>10,0 см), підвищеною озерненістю (>55,0 шт.), великою масою зерна з колосу (понад 2,5 г) та продуктивністю рослини (> 5,0 г з рослини) – IU067678, IU067685, IU067666 (TUR); великою довжиною колоса (>10,0 см) та підвищеною озерненістю (>55,0 шт.) – IU067692, IU067684 (TUR), IU067766 (USA); підвищеною озерненістю (>55,0 шт.) та продуктивністю рослини (>5,0 г з рослини) – IU067659 (TUR), IU067750, IU067748 (USA); підвищеною озерненістю (>55,0 шт.) та великою масою зерна з колосу (понад 2,5 г) – IU067660, IU067699 (TUR), IU060198 (USA), IU067717 (IRN); підвищеною озерненістю (>55,0 шт.), великою масою зерна з колосу (понад 2,5 г) та продуктивністю рослини (>5,0 г з рослини) – IU067681 (TUR), IU067711 (RUS); великою довжиною колоса (>10,0 см), підвищеною озерненістю (>55,0 шт.), великою масою зерна з колосу (понад 2,5 г), продуктивністю рослини (> 5,0 г з рослини) та масою 1000 зерен (>50,0 г) – IU067688, IU067681 (TUR); масою 1000 зерен (>50,0 г) – IU067694 (TUR), IU067719 (IRN), IU067708 (MEX), IU067725 (ROU).

Вищезазначені зразки заслуговують додаткового вивчення, після чого можуть бути використані як цінний вихідний матеріал в подальшій селекційній роботі.

УДК 633.11:631.531.048:551.5

Худолій Л. В. канд. с.-г. наук

Український інститут експертизи сортів рослин

e-mail: hudoliyl@mail.ru

ФОРМУВАННЯ ЩІЛЬНОСТІ СТЕБЛОСТОЮ ЗАЛЕЖНО ВІД ЕЛЕМЕНТІВ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ

Густота стояння рослин – це один із важливих і складових показників структури врожаю, який є інтегруючим від таких показників, як польова схожість, перезимівля, виживання рослин за весняно – літній період та загальне виживання потенціальної врожайності та її реалізацію.

Дослідження проводили у дослідному господарстві «Чабани» ННЦ «Інститут землеробства НААН» протягом 2011–2013 рр. на базі стаціонарного дослідів відділу адаптивних інтенсивних

технологій зернових колосових культур і кукурудзи. Сорт пшениці озимої Бенефіс. Попередник – горох. У досліді вивчали моделі технологій вирощування, які відрізнялися за дозами внесених мінеральних добрив та застосуванням побічної продукції попередника. Система захисту рослин, крім протруювання насіння, передбачала комплекс заходів проти бур'янів, хвороб і шкідників. На цих варіантах удобрення проводилось позакореневе підживлення рослин Плантафолом на